

UREDBA
O NAČINU SPROVOĐENJA FINANSIJSKE PODRŠKE EVROPSKE UNIJE KROZ
INSTRUMENT ZA REFORME I RAST

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuje se bliži način sprovođenja finansijske podrške Evropske unije dodijeljene Crnoj Gori kroz Instrument za reforme i rast (u daljem tekstu: Instrument) i koordinacije sprovođenja reformi planiranih kroz Reformsku agendu Crne Gore za Instrument za reforme i rast 2024 – 2027 (u daljem tekstu: Reformska agenda), kako bi se omogućilo efikasno upravljanje i korišćenje sredstava namijenjenih za implementaciju ključnih reformi u Crnoj Gori, radna tijela, rokovi, upravljanje finansijskim sredstvima, koordinacija između uključenih tijela, način praćenja i izvještavanja o napretku reformi, kao i mjere za prevenciju, identifikaciju i otklanjanje nepravilnosti i prevara.

Instrument za reforme i rast - reformska agenda

Član 2

- (1) Instrument za reforme i rast je finansijski instrument Evropske unije namijenjen podršci sprovođenju reformi i ekonomskom rastu, čija je namjena da pruži pomoć kandidatima i potencijalnim kandidatima u procesu pristupanja Evropskoj uniji i sastoji se od bespovratnih sredstava i sredstava zajma, u formi budžetske podrške i finansiranja projekata, a čije korišćenje se definiše Sporazumom o pristupanju instrumentu i Sporazumom o zajmu;
- (2) Reformska agenda Crne Gore je osnovni dokument za korišćenje sredstava Instrumenta za rast i reforme Zapadnog Balkana.
- (3) Reformsku agendu Crne Gore usvaja Evropska komisija na predlog Vlade Crne Gore.
- (4) Reformska agenda Crne Gore može da se mijenja u skladu sa odredbama Zakona o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju instrumentu.

Sistem upravljanja i kontrole reformskom agendom

Član 3

- (1) Za potrebe sprovođenja Reformske agende u Crnoj Gori, definišu se sljedeće strukture i tijela:
  - 1) Nacionalni koordinator;
  - 2) Zamjenik Nacionalnog koordinatora;
  - 3) Koordinaciono tijelo za Reformsku agendu;
  - 4) Sekretarijat za Reformsku agendu;
  - 5) Tijela zadužena za korake;
  - 6) Odbor za praćenje Reformske agende;
  - 7) Tijela nadležna za reviziju Reformske agende, i
  - 8) Tijelo za koordinaciju suzbijanja nepravilnosti i prevara.
- (2) Lista reformi i koraka, kao i nadležna tijela za iste data su u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ove uredbe.

Nacionalni koordinator

Član 4

- (1) Nacionalni koordinator je javni funkcioner u ministarstvu zaduženom za evropske poslove i odgovoran je za sveukupnu koordinaciju, sprovođenje, praćenje i izvještavanje o Reformskoj agendi, kao i za saradnju sa Evropskom komisijom u vezi sa ispunjenjem koraka i reformi iz Reformske agende.
- (2) Nacionalni koordinator koordinira proces kandidovanja projekata koji se finansiraju iz Reformske agende, kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan, u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o pristupanju Instrumentu za reforme i rast (u daljem tekstu: Sporazum).
- (3) Nacionalni koordinator (dalje u tekstu: Koordinator), pored poslova iz Sporazuma, obavlja i sljedeće poslove:
  - redovno informiše Vladu Crne Gore o sprovođenju Reformske agende;

- koordinira rad Koordinacionog tijela za Reformsku agendu i predsjedava Koordinacionim tijelom za Reformsku agendu;
- održava redovne sastanke sa Koordinacionim tijelom, a po potrebi i konsultativne sastanke sa tijelima zaduženim korake i drugim nadležnim tijelima, na kojima se raspravlja o statusu i dinamici sprovođenja aktivnosti, koraka i reformi;
- koordinira praćenje sprovođenja Reformske agende i daje podršku nadležnim tijelima u otklanjanju prepreka radi ubrzanja procesa, uz praćenje i ispunjenje ključnih mjera i ciljeva;
- obavlja komunikaciju sa Evropskom komisijom tokom cjelokupne implementacije Reformske agende;
- koordinira proces, priprema izmjene i dopune Reformske agende prema potrebi;
- sprovodi Reformske agende u skladu sa planom pristupanja Evropskoj uniji Crne Gore;
- blagovremeno priprema i dostavlja sva potrebna dokumenata Evropskoj komisiji, uključujući izvještaje o postignutim rezultatima i ispunjenim koracima;
- koordinira sprovođenje aktivnosti vidljivosti i informisanja javnosti o podršci Evropske unije, u skladu sa smjericama Evropske komisije za vidljivost;
- koordinira proces pripreme i objavljivanja uputstava potrebnih za sprovođenje Reformske agende, uključujući smjernice za planiranje budžeta za potrebe sprovođenja aktivnosti i ispunjenja koraka iz Reformske agende;
- osigurava funkciju sistema za registraciju i objavu krajnjih korisnika koji primaju iznose veće od 50.000 eura kumulativno u periodu od četiri godine u skladu sa članom 19 Sporazuma.

Zamjenik nacionalnog koordinatora

Član 5

(1) Zamjenik Nacionalnog koordinatora je javni funkcioner u ministarstvu zaduženom za poslove finansija, i u saradnji sa Koordinatorom je odgovoran za koordinaciju, pravovremeno sprovođenje, praćenje i izveštavanje o Reformskoj agendi, kao i za saradnju sa Evropskom komisijom u vezi sa ispunjenjem koraka iz Reformske agende.

(2) Zamjenik Nacionalnog koordinatora (dalje u tekstu: Zamjenik koordinatora), pored poslova iz člana 5 Sporazuma i saradnje sa Koordinatorom u obavljanju tih poslova, obavlja i sljedeće poslove:

- koordinira pripreme opštih uslova podrške iz člana 6 stav 3 Sporazuma;
- priprema opis sistema u skladu sa članom 9 Sporazuma;
- otvara račune za potrebe priliva sredstava Evropske unije;
- priprema slanje zahtjeva za sredstva, uz relevantnu prateću dokumentaciju;
- koordinira kontrolne mehanizme zaštite finansijskih interesa Evropske unije od mogućih nepravilnosti i prevara u sistemu sprovođenja Reformske agende.

Koordinaciono tijelo

Član 6

- (1) Koordinaciono tijelo za Reformsku agendu je tijelo koje čine Koordinator, zamjenik Koordinatora, Sekretarijat i Tijela zadužena za korake.
- (2) Članovi Koordinacionog tijela imenuju se iz nadležnih resornih ministarstava.
- (3) Koordinacionim tijelom predsjedava Koordinator ili zamjenik Koordinatora.
- (4) Koordinaciono tijelo obavlja sljedeće poslove:
  - prati sprovođenje Reformske agende i ispunjava korake/reforme, i sa tim u vezi identifikuje i rješava eventualne prepreke tokom ispunjenja koraka/reformi definisanih Reformskom agendom;
  - osigurava usklađen i efektivan pristup ka ostvarivanju svih ciljeva, prema definisanim indikatorima;
  - prati proces pripreme infrastrukturnih projekata koji će biti finansirani kroz Investicioni okvir za Zapadni Balkan, a u vezi su s oblastima i mjerama koje su dio Reformske agende;
- (5) Koordinaciono tijelo ima Poslovnik o radu kojim se definišu način i sistem glasanja, obaveze i prava članova, a prema potrebi i druge odredbe.

- (6) Koordinaciono tijelo se sastaje redovno, najmanje jednom mjesečno ili češće u slučaju potrebe, a po pozivu sastancima pored članova mogu da prisustvuju i drugi predstavnici Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, odnosno predstavnici institucija koje su zadužene za pojedinačne aktivnosti i/ili korake.

Sekretarijat za reformsku agendu

Član 7

- (1) Sekretarijat za Reformsku agendu vrši stručne i administrativno-tehničke poslove za Koordinatora/Zamjenika koordinatora, Koordinaciono tijelo i Odbor za praćenje Reformske agende.
- (2) Sekretarijat se obrazuje u zajedničkom okviru operativnih aktivnosti koje se sprovode u Ministarstvu evropskih poslova u okviru Direktorata zaduženog za koordinaciju finansijske podrške EU i Ministarstvu finansija u okviru Direktorata zaduženog za upravljanje strukturama pretpriprustupne podrške EU.
- (3) Sekretarijat obavlja sljedeće poslove:
  - prikuplja potrebnu dokumentaciju i priprema mjesečne, polugodišnje i godišnje izvještaje;
  - priprema materijale, organizuje sastanke i vodi zapisnike Koordinacionog tijela i Odbora za praćenje;
  - priprema informacije za objavu na stranicama ministarstava i Vlade;
  - obavlja i druge poslove po nalogu koordinatora, odnosno zamjenika koordinatora.

Tijelo zaduženo za korak

Član 8

- (1) Tijelo/lice zaduženo za korak imenuje se za svaki korak predviđen Reformskom agendom.
- (2) Tijelo/lice zaduženo za korak odgovara Koordinator/Zamjeniku koordinatora, Koordinacionom tijelu i dužno je da sprovede sve aktivnosti u definisanim krajnjim rokovima.
- (3) Jedno Tijelo zaduženo za korak može biti zaduženo za više koraka.
- (4) Tijelo zaduženo za korak obavlja sljedeće poslove:
  - priprema implementacione planove za svaki korak u svojoj nadležnosti koji sadrže pregled aktivnosti koje je neophodno realizovati u cilju ispunjenja koraka i dostavlja ih Koordinator/Zamjeniku koordinatora, Koordinacionom tijelu;
  - koordinira aktivnosti s drugim tijelima čija saradnja je nužna za ostvarenje koraka;
  - sprovodi aktivnosti iz implementacionih planova prema rokovima navedenim u istim, te se stara da rokovi za realizaciju aktivnosti unutar koraka budu usklađeni sa krajnjim rokom realizacije koraka;
  - prikuplja dokaze za ispunjenje svake aktivnosti i svakog koraka iz svoje nadležnosti;
  - osigurava primjenu pravila o dvostrukom finansiranju;
  - priprema obrasce indikatora za sve indikatore koji su povezani sa korakom u njihovoj nadležnosti, te s tim u vezi prati ispunjenje indikatora koji su zadati Reformskom agendom;
  - planira sredstva za sprovođenje aktivnosti koje su neophodne za ispunjenje koraka i aktivnosti u budžetu Crne Gore;
  - redovno izvještava o problemima i izazovima u sprovođenju koraka, te identifikovanim rizicima i predloženim korektivnim mjerama;
  - osigurava usklađenost sa strateškim ciljevima reforme;
  - pruža sve informacije potrebne za pripremu izvještaja, a prema nalogu Koordinator/zamjenika Koordinatora.

Odbor za praćenje reformske agende

Član 9

- (1) U skladu sa članom 25 Sporazuma Odbor za praćenje (u daljem tekstu: Odbor) formira Koordinator, a u saradnji sa Komisijom najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu Sporazuma.
- (2) Poslovi Odbora za praćenje propisani su članom 25 Sporazuma.
- (3) Odborom kopredsjedavaju Koordinator i predstavnik Evropske komisije.

(4) Odbor se sastaje najmanje jednom godišnje.

Tijela nadležna za reviziju Reformske agende

Član 10

(1) Reviziju upravljanja sredstvima iz Instrumenta u saradnji sa nadležnim organima Crne Gore obavljaju:

- Revizorsko tijelo Crne Gore;
- jedinice za unutrašnju reviziju u institucijama koje sprovode Reformsku agendu pod koordinacijom Ministarstva finansija, Direktorata za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola,
- Evropska komisija ili nezavisni revizori određeni od strane Evropske komisije,
- Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (u daljem tekstu: OLAF);
- Evropski revizorski sud, i
- Evropska kancelarija javnog tužioca (u daljem tekstu: EPPO).

(2) Organi državne uprave i organi uprave, krajnji primaoci i njihovi podugovarači uključeni u sprovođenje Reformske agende dužni su da obezbijede pristup zaposlenima, radnim prostorijama, dokumentaciji i informacionim sistemima neophodnim za sprovođenje kontrola i revizija.

Revizorsko tijelo

Član 11

Revizorsko tijelo Crne Gore sprovodi revizije sistema i ispunjenosti koraka kroz aktivnosti koje se odnose na:

- pripremanje godišnjih planova revizije u konsultacijama sa Koordinatorom/zamjenikom Koordinatora, zasnovanu na procjeni rizika i definiše obuhvat revizije;
- obavljanje poslova u skladu sa godišnjim planom revizija i međunarodno prihvaćenim standardima revizije;
- sprovođenje revizije i procjene funkcionalnosti uspostavljenog sistema upravljanja i kontrole;
- sprovođenje revizije ispunjenosti koraka definisanih programom Reformske agende;
- davanje preporuka i praćenje izvršenje datih preporuka i korektivnih mera;
- provjeravanje potpunosti, tačnosti i istinitosti dokumentacije;
- obavljanje drugih poslova u okviru revizorske funkcije.

Unutrašnja revizija

Član 12

- (1) Unutrašnja revizija u vezi sa upravljanjem sredstvima iz Reformske agende sprovodi se od strane unutrašnjih revizora u organima javne vlasti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast upravljanja, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru.
- (2) Unutrašnja revizija se vrši primjenom sistematičnog, disciplinarnog pristupa u ocjeni i unaprjeđenju efektivnosti procesa upravljanja, upravljanja rizicima i kontrola koji su u funkciji implementacije aktivnosti odnosno koraka definisanih u Reformskoj agendi.
- (3) Aktivnosti jedinica unutrašnje revizije na poslovima koji se odnose na okvir i sistem Reformske agende koordinira organizaciona jedinica u ministarstvu nadležnom za poslove finansija zadužena za harmonizaciju i koordinaciju razvoja upravljanja, unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru.
- (4) Aktivnosti jedinica unutrašnje revizije koje se odnose na sistem Reformske agende obavljaju se na osnovu godišnjeg planiranja, shodno reformama i koracima koje nadležne institucije ostvaruju u sprovođenju Reformske agende.

Upravljanje nepravilnostima i prevarama

Član 13

- (1) Radi utvrđivanja nepravilnosti i prevara u sprovođenju podrške iz Reformske agende, lica i organi uključeni u sprovođenje podrške, krajnji primaoci i njihovi podugovarači su dužni da bez odlaganja izvijeste nadležne organe Crne Gore, u skladu sa važećim propisima.

- (2) Evropska komisija – Evropska kancelarija za borbu protiv prevara dobija informacije koje se odnose na moguće slučajeve nepravilnosti, prevare, korupcije i druge protivzakonite aktivnosti, kao i Evropska kancelarija javnog tužioca u slučaju osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo u vezi sa sredstvima iz Reformske agende.
- (3) Lica, organi državne uprave i organi uprave uključeni u upravljanje i kontrolu Reformske agende su obavezni da sprovode procjenu i vrše upravljanje rizicima od nepravilnosti, prevara, sukoba interesa i drugih povreda propisa, kako bi se obezbijedilo blagovremeno sprječavanje, otkrivanje i korigovanje slučajeva nepravilnosti ili prevara.
- (4) Svi akteri u upravljanju sredstvima dužni su da osiguraju transparentnost i integritet u svom radu, uključujući punu primjenu sistema zaštite zviždača u skladu sa zakonom i drugim propisima kojim se uređuje ova oblast.
- (5) Organi državne uprave i organi uprave, krajnji primaoci podrške i podugovarači sredstava obavezni su da saraduju sa nadležnim organima Crne Gore u provjerama i istrazi, uključujući dostavljanje dokumentacije, informacija, dostupnost lica i prostorija.
- (6) Lica, organi državne uprave i organio uprave dužni su da redovno i po zahtjevu, dostavljaju informacije o utvrđenim nepravilnostima i prevarama Tijelu za koordinaciju suzbijanja nepravilnosti i prevara.

Tijelo za koordinaciju suzbijanja nepravilnosti i prevara

Član 14

(1) Tijelo za koordinaciju suzbijanja nepravilnosti i prevara (u daljem tekstu: AFCOS) u postupanju sa finansijskim sredstvima Evropske unije je organizaciona jedinica u ministarstvu nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: AFCOS kancelarija) i obavlja poslove koji se odnose na preduzimanje svih mjera i aktivnosti radi zaštite finansijskih interesa Evropske unije i Crne Gore.

(2) Poslovi koje obavlja se odnose na:

- pružanje administrativne i tehničke podrške predstavnicima Evropske komisije, OLAF-a, Evropskog revizorskog suda i EPPO na teritoriji Crne Gore;
- ostvarivanje operativne i tehničke saradnje sa licima i organima u sistemu za upravljanje i kontrolu sredstava iz Instrumenta u vezi sa aktivnostima OLAF-a, Evropskog revizorskog suda i EPPO;
- pružanje podrške u utvrđivanju mogućih slabosti u sistemu za upravljanje i kontrolu sredstava i pruža podršku organima javne vlasti koji su odgovorni za upravljanje i kontrolu u pogledu zaštite finansijskih interesa Evropske unije uključujući i obuke za zaposlene u navedenim organima;
- prikupljanje i razmjenu informaciju o nepravilnostima, mogućim slučajevima prevara, korupcije, sukoba interesa u postupanju sa finansijskim sredstvima Evropske unije sa OLAF-om i Evropskom komisijom;
- usaglašavanje proceduralnog postupanja i okvira nadležnost sa Ministarstvom finansija - Zamjenikom nacionalnog Koordinatora, u dijelu uspostavljanja jasnog okvira prijavljivanja izvještavanja o mogućim nepravilnostima ili prevarama u cilju zaštite finansijskih interesa EU u sprovođenju Reformske agende, i
- druge poslove u skladu sa Sporazumom o Instrumentu.

(2) Uz prethodno obavještenje Tijela za koordinaciju suzbijanja nepravilnosti i prevara u postupanju sa finansijskim sredstvima Evropske unije i drugih nadležnih organa od strane Evropske komisije i u skladu sa važećim propisima, ovlašćeni zastupnici ili predstavnici Evropske komisije, uključujući OLAF, Evropski revizorski sud i EPPO imaju pravo da sprovode sve istražne radnje, provjere i inspekcije na licu mesta, koje se mogu smatrati neophodnim za sprovođenje mjera, koraka i ugovora, uključujući i posjete lokacijama i prostorijama gdje se vrše aktivnosti koje se finansiraju iz Instrumenta.

(3) Ovo uključuje i pravo pristupa svim informacijama, dokumentaciji i materijalu koji su relevantni za predmetnu istragu, kao i mogućnost izuzimanja kopija ili originala profesionalnih knjiga, računa, bankovnih izvoda, podataka iz informacionih sistema i druge dokumentacije od značaja za istragu.

(4) Ovlašćeni predstavnici mogu da pristupaju sredstvima elektronske komunikacije i uređajima koji se koriste u službene svrhe, kada postoji osnovana sumnja da sadrže podatke od značaja za istragu,

te izuzeti sav relevantni fizički i elektronski materijal koji je korišćen ili je mogao biti korišćen pri izvršenju nepravilnosti, prevare ili drugih nezakonitih aktivnosti u postupanju sa finansijskim sredstvima Evropske unije.

Sprovođenje reformske agende

Član 15

Sprovođenje Reformske agende u Crnoj Gori koordinira se na osnovu sljedećih dokumenata:

- implementacionih planova;
- obrazaca Indikatora;
- zahtjeva za otpuštanje sredstava;
- polugodišnjih i godišnjih izvještaja o sprovođenju Reformske agende;
- završnog izvještaja, i
- komunikacionog plana.

Implementacioni planovi

Član 16

- (1) Implementacioni planovi su osnovni dokumenti za sprovođenje koraka koji su predviđeni Reformskom agendom.
- (2) Implementacioni planovi pripremaju se za svaki pojedinačni korak Reformske agende za razdoblje do krajnjeg roka za ispunjenje koraka, a sadrže pregled aktivnosti koje je neophodno realizovati u cilju ispunjenja koraka.
- (3) Implementacioni plan obavezno sadrži sljedeće informacije:
  - Šifru i naziv koraka;
  - Aktivnosti potrebne za ispunjenje koraka;
  - Instituciju odgovornu za sprovođenje aktivnosti;
  - Rok za sprovođenje aktivnosti, koji u pravilu ne može prelaziti rok predviđen za ostvarenje koraka;
  - Procjenu troškova potrebnih za realizaciju aktivnosti, kada je to moguće i neophodno, te s tim u vezi budžetsku godinu i program/poziciju na kojoj su sredstva planirana ili ih je potrebno planirati.
- (4) Implementacioni plan može da se izmijeni na inicijativu Tijela odgovornog za korak ili Koordinator/zamjenika Koordinator.
- (5) Obrazac implementacionog plana utvrdiće Koordinator/zamjenik Koordinator.

Obrasci indikatora

Član 17

- (1) Obrazac indikatora je obrazac na kojem se opisuje svaki pojedinačni indikator u Reformskoj agendi.
- (2) Obrazac indikatora sadrži minimalno sljedeće informacije:
  - šifru i naziv koraka u sklopu kojeg se izvještava o indikatoru;
  - jedinica mjere;
  - početna vrijednost i godina;
  - završna vrijednost i godina;
  - definicija indikatora, i
  - metodologija za obračun indikatora.
- (3) Tijelo odgovorno za korak, zaduženo je za izradu i ažuriranje Obrazaca indikatora za sve indikatore iz koraka za koje su odgovorni.

Zahtjev za otpuštanje sredstva

Član 18

- (1) Zahtjev za otpuštanje sredstva je dokument kojim Crna Gora potražuje sredstva Reformske agende od Evropske komisije za korake koji su dospjeli i ostvareni u određenom periodu predviđenom Prilogom 1 usvojenog programa Reformske agende.

- (2) Zahtjev za sredstva priprema Ministarstvo finansija, u ime i za zamjenicu Koordinatorke, a na temelju informacija prikupljenih od Koordinatora drugih relevantnih tijela, u slučaju potrebe.
- (3) Ministarstvo finansija može da traži bilo koju informaciju od svih tijela, uključujući Sekretarijat i Tijela zadužena za korake za potrebe pripreme zahtjeva.

Polugodišnji i godišnji izvještaj

Član 19

- (1) Polugodišnji i godišnji izvještaji (dalje u tekstu: Izvještaji) su Izvještaji o sprovođenju Reformske agende koji se šalju Evropskoj komisiji.
- (2) Izvještaje priprema Sekretarijat na temelju informacija prikupljenih od Tijela zaduženih za korake.
- (3) U slučaju godišnjeg izvještaja, Sekretarijat priprema izvještaj na bazi informacija dobijenih od zamjenika Koordinatora u dijelu opštih uslova.
- (4) Upravljačku izjavu o stanju unutrašnje kontrole u sprovođenju Reformske agende priprema Sekretarijat za potrebe Koordinatora/Zamjenika koordinatora.
- (5) Sekretarijat komunicira u ime Koordinatora/Zamjenika koordinatora o svim pitanjima koja definišu efikasan i efektivan model izvještavanja u cilju garancija o funkcionisanju sistema Reformske agende.
- (6) Sekretarijat može tražiti bilo koju informaciju od Tijela zaduženog za korak za potrebe pripreme Izvještaja.
- (7) Informacije potrebne za Izvještaj kao i eventualne obrasce i uputstva definišaće Koordinator.

Komunikacioni plan

Član 20

- (1) Komunikacioni plan je dokument kojim se definišu aktivnosti komunikacije i vidljivosti za reforme, korake i aktivnosti Reformske agende Crne Gore.
- (2) Komunikacioni plan priprema Koordinator uz saglasnost Evropske komisije.
- (3) Komunikacioni plan odobrava Odbor za praćenje na prvoj sjednici.

Sistem izvještavanja

Član 21

- (1) Sva tijela u sistemu upravljanja Reformskom agendom dužna su da poštuju uputstva, obrasce i rokove koji su propisani Reformskom agendom, uputstvima ili smjernicama Koordinatora i zamjenika Koordinatora.
- (2) Detaljne instrukcije i procedure u smislu implementacije i nadležnosti tijela prepoznatih ovom Uredbom radi poštovanja unutrašnjeg kontrolnog i institucionalnog okvira propisuju nacionalni Koordinator i Zamjenik koordinatora zajednički.
- (3) Tijela u sistemu funkcionišu na način da Tijelo nadležno za korak dostavlja informacije na propisanim obrascima Koordinatoru/Zamjeniku koordinatora, koje informacije verifikuje i odobrava.

Rokovi

Član 22

- (1) Rok za izradu i dostavljanje Implementacionih planova Sekretarijatu je 20 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.
  - (2) Rokovi za slanje polugodišnjih izvještaja i Zahtjeva za sredstva prema Evropskoj komisiji su 15. januar i 15. jul svake godine, sa izuzetkom poslednjeg izvještajnog perioda za koji je neophodno dostaviti polugodišnji izvještaj i zahtjev za sredstva najkasnije do 30. septembra 2027. godine.
  - (3) Rokovi za slanje godišnjeg izvještaja prema Evropskoj komisiji su 1. mart svake godine.
- Shodno krajnjim rokovima za izvještavanje prema Evropskoj komisiji, rokovi za dostavljanje informacija Sekretarijatu za pripremu Polugodišnjeg izvještaja i zahtjeva za otpuštanje sredstava su:
- 1) 31. decembar svake godine za korake koji dospijevaju 31. decembra;
  - 2) 3. jula svake godine za korake koji dospijevaju 30. juna;
  - 3) 5. septembar 2027. godine za korake koji dospijevaju 31. avgusta 2027. godine.

(4) U skladu sa krajnjim rokovima za izvještavanje prema Evropskoj komisiji, rok za dostavljanje informacija Sekretarijatu za pripremu Godišnjeg izvještaja je 10. februar svake godine.

Povraćaj sredstava

Član 23

Crna Gora je dužna da u skladu sa čl. 18, 19 i 20 Sporazuma, izvrši povraćaj nepravilno utrošenih sredstava, uključujući povraćaj bespovratnih sredstava i prijevremeni povraćaj zajma u skladu sa ugovorom o zajmu, kao i prihvatiti umanjenje finansijske podrške u slučajevima utvrđenih nepravilnosti, neispunjavanja obaveza, nedovoljnog napretka u sprovođenju koraka i u slučaju nazadovanja u pogledu već ostvarenih koraka.

Praćenje održivosti instrumenta

Član 24

- (1) Lica i organi uključeni u sprovođenje Reformske agende treba da obezbijede održivost postignutih rezultata, osiguravajući da isti ostanu funkcionalni, nepromijenjeni i u skladu sa ciljevima Instrumenta, tokom perioda njegovog sprovođenja.
- (2) Step en održivosti rezultata biće predmet redovnih provjera od strane nadležnih organa, te u slučaju utvrđenog narušavanja održivosti, korisnik Instrumenta treba da obezbedi povraćaj sredstava.

Registar korisnika podrške

Član 25

- (1) Podaci o fizičkim i pravnim licima koja primaju sredstva prikupljaju se i ažuriraju najmanje jednom godišnje, uz obaveznu objavu ažuriranih podataka o krajnjim primaocima koji primaju iznose sredstava koji premašuju protivvrijednost od 50.000 eura kumulativno u periodu od četiri godine, za sprovođenje reformi i investicija navedenih u Instrumentu, u skladu sa članom 21 Sporazuma.
- (2) Koordinator će izdati Uputstva o registraciji krajnjih korisnika sredstava Reformske agende u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ove uredbe
- (3) Za potrebe registracije krajnjih korisnika koristiće se Registar državne pomoći De minimis koji je uspostavila Agencija za zaštitu konkurencije Crne Gore.

Stupanje na snagu

Član 26

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBLAST POLITIKE 1: POSLOVNO OKRUŽENJE I RAZVOJ PRIVATNOG SEKTORA			
SEKTOR 1.1: POSLOVNO OKRUŽENJE		SEKTOR 1.2: KONKURENTNOST PRIVATNOG SEKTORA	
Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak	Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak
Reforma 1.1.1. Reforma upravljanja preduzećima u vlasništvu države (PVD). Poboljšanje upravljanja, efikasnosti i odgovornosti preduzeća u vlasništvu države (PVD) kako bi se poboljšao njihov doprinos privredi.		Reforma 1.2.1 Primjena elektronskog transporta i inteligentnih transportnih sistema (ITS)	
Korak 1.1.1.1. Registar PVD. Napraviti javno dostupan registar PVD i preduzeća sa državnim učešćem, uključujući opštinska preduzeća. Registar će uključivati sve relevantne podatke o finasijskim performansama PVD-a, kao i podatke o rezultatima eksterne revizije	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.1.1. Usklađivanje sa Regulativom (EU) 2020/1056 o elektronskim informacijama o transportu robe (eFTI)	Ministarstvo saobraćaja
Korak 1.1.1.2. Korporativno upravljanje i odgovornost. Izmijeniti Zakon o privrednim društvima ili usvojiti novi zakon/podzakonski akt kojim će biti uvedena nova pravila i kriterijumi za predlaganje i izbor članova upravnih odbora preduzeća. Imenovanja su predmet otvorenog, nezavisnog postupka zasnovanog na zaslugama, povećavajući različitost i broj nezavisnih članova odbora. Ojačati upravljanje, vlasništvo i nadzor nad preduzećima u državnom vlasništvu uvodeći podsticaje zasnovane na učinku, cijeneći efikasnost preduzeća na osnovu obaveznih godišnjih finasijskih izvještaja, koji će biti dostupni u registru preduzeća	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.1.2. Ratifikacija međunarodne konvencije o putevima (eCMR) potrebne za implementaciju eFTI.	Ministarstvo saobraćaja
Korak 1.1.1.3. Uspostaviti efektivni sistem procjene, praćenja i izvještavanja o finasijskom učinku i fiskalnom riziku vezanom za poslovanje preduzeća u vlasništvu države. Fiskalni rizici vezani za preduzeća koja potencijalno mogu imati uticaj na državni budžet biće sistemski procjenjivani i praćeni kroz, između ostalog, objavljivanje godišnjih zbirnih izvještaja o poslovanju PVD i izjava o fiskalnom riziku po državni budžet koju dostavljaju PVD.	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.1.3. Implementacija ITS okvira i standarda za puteve i željeznicu.	Ministarstvo saobraćaja

Korak 1.1.1.4. Upravljanje rizikom, interna revizija i revizorski odbori. PVD će uspostaviti nezavisnu funkciju interne revizije i upravljanja rizikom u skladu sa međunarodno priznatim okvirima i standardima, kao i dobrom praksom EU o javnoj internoj finansijskoj kontroli (JIFK) Štaviše PVD će uspostaviti funkcionalne revizorske odbore u skladu sa relevantnim Zakonom.	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.1.4. ITS na 62km putne mreže TEN-T je operativan	Ministarstvo saobraćaja
Korak 1.1.1.5. Imenovanja u upravljačkim tijelima i finansijsko izvještavanje. Svi novi članovi odbora (100%) se imenuju u skladu sa novouspostavljenim pravilima/kriterijumima. Većina (najmanje 51%) postojećih članova odbora podliježe ponovnoj procjeni u skladu sa novouspostavljenim pravilima i kriterijumima. 80% PVD je objavilo godišnje finansijske izvještaje.	Ministarstvo finansija	Reforma 1.2.2. Dalji razvoj ekosistema istraživanja i inovacija za ekonomiju zasnovanu na znanju (u skladu sa Strategijom pametne specijalizacije)	
Reforma 1.1.2 - Revizija procesa javnih nabavki i politika državne pomoći. Unapređenje transparentnosti, efikasnosti i integriteta u procesima javnih nabavki i državne pomoći.		Korak 1.2.2.1. Broj finansiranih aktera istraživanja i inovacija (fizičkih lica – istraživača i inovatora, i pravnih lica – naučno istraživačkih institucija, kompanija, klastera, NVO-a) u nacionalnom sistemu istraživanja i inovacija povećan je za 50% i uticaj je demonstriran kroz poboljšane brojke u statističkim izvještajima za istraživanje i inovacije	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 1.1.2.1. Međuvladini sporazumi i ugovori sa trećim državama. Nivo transparentnosti svih ugovora (završenih, tekućih i budućih) zaključenih po međunarodnim sporazumima povećava se uvođenjem i obezbjeđivanjem javno dostupnim informacija specifičnih za projekte u sistemu e-nabavki. Sljedeći elementi treba da budu dostupni: Naziv projekta; Vrijednost ugovora o nabavci; Osnovne informacije o ugovoru o nabavci; Naručilac; Glavni ugovarač; Sprovedena procedura nabavke; Trenutno stanje projekta u skladu sa utvrđenom metodologijom upravljanja projektom; Sprovedene studije i javne konsultacije uključujući uticaj na životnu sredinu i druga tehnička istraživanja, analiza koristi i troškova i studije izvodljivosti, Informacije o poštovanju EU standarda, uključujući princip transparentnosti i jednak tretman u javnim nabavkama	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.2.2. Broj kompanija koje imaju korist od usluga inovacionih/tehnoloških centara kao rezultat njihove pokrenute i javno dostupne liste usluga za kompanije povećan je za 50%.	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 1.1.2.2. Zabranjene su sve zakonske odredbe ili procedure u međuvladinim sporazumima kojima se uvode odstupanja od javnog zakonodavstva o javnim nabavkama usklađenog sa EU.	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.2.3. Izdatak privatnog sektora za istraživanje i inovacije povećan je na najmanje 15% EU prosjeka	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Korak 1.1.2.3. Antikorupcijski okvir. Nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije, revidirati antikorupcijski okvir, okvir integriteta i sukoba interesa za javne nabavke i primijeniti izmjene	Ministarstvo finansija	Korak 1.2.2.4. Izdatak javnog sektora za istraživanje i inovacije povećan je na najmanje 35% EU prosjeka	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 1.1.2.4. Konkurentnost i efikasnost tržišta nabavki. Smanjiti vrijednost nabavki oglašanih bez objavljivanja obavještenja o ugovoru (direktna nabavka u vrijednosti ispod 8.000,00 eura) na 2% ukupne vrijednosti nabavke do decembra 2026. Godišnje smanjenje od najmanje 3 procentna poena od ukupne vrijednosti nabavke treba da se realizuje tokom 2024. i 2025. godine	Ministarstvo finansija		
Korak 1.1.2.5. Skupština će usvojiti novi Zakon o zaštiti konkurencije i novi Zakon o kontroli državne pomoći, osiguravajući potpunu finansijsku nezavisnost Agencije za zaštitu konkurencije i kontrolu državne pomoći kako bi se unaprijedila kontrola državne pomoći i pravila nadmetanja	Ministarstvo ekonomskog razvoja		
Reforma 1.1.3. - Uklanjanje regulatornih barijera i olakšavanje poslovanja			
Korak 1.1.3.1. Usklađivanjem sa Zakonom o registraciji privrednih subjekata, novi Zakon o registraciji privrednih subjekata će prepoznati i definisati status aktivnih i neaktivnih preduzeća. Registar preduzeća se redovno ažurira radi brisanja ugašenih preduzeća iz registra (u skladu sa Zakonom o registraciji privrednih subjekata). Osigurana je konzistentnost između registra dužnika Centralne banke Crne Gore (CBCG) i registra preduzeća (trenutna neusklađenost 15% preduzeća sa blokiranim računima nisu prikazana kao dužnici u registrima preduzeća). Postignuta je 100% usklađenost između registra CBCG i registra preduzeća	Ministarstvo finansija		
Korak 1.1.3.2. Javne konsultacije i procjene uticaja propisa (primarni zakoni). 100% novih zakona je predmet javnih konsultacija sa preduzećima, organizacijama civilnog društva i lokalnim samoupravama. 100% novih zakona podliježe pripremi analize uticaja propisa (RIA) prije javnih konsultacija.	Ministarstvo finansija		
Korak 1.1.3.3. Elektronska registracija preduzeća i elektronska plaćanja. Elektronska registracija za sve vrste privrednih subjekata je u potpunosti dostupna. Uspostavljeni su opšti preduslovi za tehničku integraciju elektronskog registra sa Uredbom EU o sistemu međusobnog povezivanja poslovnih registra (BRIS).	Ministarstvo finansija		

Elektronsko plaćanje državnih i lokalnih taksi, naknada, dažbina i poreza je u potpunosti dostupno	
Korak 1.1.3.4. Blokirani računi MSP. Rješavanje pitanja malih i srednjih dugova i deblokade računa MSP (npr. ukidanje malih dugova sa rokom dospjeća preko 24 mjeseca, smanjenje srednjih dugova). Sprovesti elektronsku proceduru za MSP za traženje smanjenja/ukidanja duga manjeg od 5000 eura. Cilj: 80% malih preduzeća sa dugom manjim od 5000 eura i rokom dospjeća od 24 mjeseca treba da bude predmet brzog i jednostavnog postupka restrukturiranja (uključujući otpis duga i ponovno otvaranje računa). Elektronski sistem razmjene informacija za efikasnu deblokadu računa MSP koji je uspostavila CBCG	Ministarstvo finansija
Korak 1.1.3.5. Povratne informacije o administrativnim preprekama za poslovanje. Aktivnosti za otklanjanje prepreka u poslovanju administrativne prirode, registrovane od strane sekretarijata Savjeta za konkurentnost, uključujući nove prepreke, su pokrenute od strane javne uprave u roku od 6 mjeseci od njihovog upisa na listu. Predložene akcije za njihovo rješavanje, indikativni rokovi i ažurirane informacije o napretku se dostavljaju svakih pola godine sekreterijatu Savjeta za konkurentnost i dostupni su svim članovima Savjeta	Ministarstvo ekonomskog razvoja
Reforma 1.1.4. Poboljšanje elektronskog katastra i prostornog planiranja	
Korak 1.1.4.1. Usvajanje Prostornog plana Crne Gore (od strane Skupštine)	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
Korak 1.1.4.2. Ažuriranje katastra zemljišta. Prebacivanje svih podataka iz postojeće baze podataka katastra zemljišta u elektronski katastar	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
Korak 1.1.4.3. Omogućavanje funkcionalnosti elektronskog katastra. Sprovođenje novog mrežnog servisa za distribuiranje katastarskih podataka i dokumenata, izmjena zakonskih odredbi kako bi se omogućilo elektronsko podnošenje zahtjeva, puna primjena mrežne aplikacije za elektronsko podnošenje zahtjeva	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine

Korak 1.1.4.4. Elektronski katastar je tačan i ažuriran za 100% stvarne nepokretne imovine u državi	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
Korak 1.1.4.5. Rješavanje ilegalne gradnje. Zakonsko rješenje za pojednostavljenu zakonodavnu proceduru ilegalne gradnje (uključujući zdravlje i bezbjednost, ažuriranje elektronskog katastra, oporezivanje, priključenja na vodovodnu, električnu, telekomunikacionu i mrežu za skupljanje otpada) usvojeno od strane Skupštine i započeta je primjena. Usvajanje od strane Skupštine do decembra 2024. Legalizovano je najmanje 20000 ilegalno izgrađenih stambenih jedinica do decembra 2027(u skladu sa podacima dostupnim u decembru 2023	Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine
<i>Reforma 1.1.5. Reforma inspekcijskih službi. Unapređenje integriteta, efikasnosti i performansi inspekcijskih službi i smanjenje neformalne ekonomije</i>	
Korak 1.1.5.1. Unapređenje integriteta u inspekcijskim službama. Uvedena obavezna godišnja prijava imovine i izjave o konfliktu interesa za inspektore koja je podložna provjerama Agencije za sprečavanje korupcije.	Ministarstvo finansija
Korak 1.1.5.2. Poboľšanje zakonodavnog okvira i fokusiranje na neformalnu ekonomiju. Usvojiti i sprovesti izmjene Zakona o prekršajima, Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja, kao i Krivičnog zakonika Crne Gore, radi pojačanja nadzora nad inspektorima (uključujući pravo ulaska u stambene prostorije gdje se sumnja da se obavljaju neregistrovane djelatnosti), uvesti postupke žalbe, ukinuti njihove teritorijalne nadležnosti, ukloniti mogućnost diskrecionih odluka i osigurati ispunjenje preduslova za sistematsku borbu protiv neformalne ekonomije.	Ministarstvo finansija
Korak 1.1.5.3. Unapređenje efikasnosti inspekcija. Povećan broj inspekcija rada i poreske inspekcije za 50% u odnosu na prosjek u periodu od 2020. do 2023. godine	Ministarstvo finansija
Korak 1.1.5.4. Ukupni iznos izrečenih kazni povećan za 100% u odnosu na period 2020-2023. godine	Ministarstvo finansija

Korak 1.1.5.5. Sprovođenje programa Vlade za suzbijanje neformalne ekonomije: Ostvareno je najmanje 75% ciljeva postavljenih u akcionom planu za period od 2024. do 2026. godine	Ministarstvo finansija
Korak 1.1.5.6. Inspekcije se sprovode po principu sektorskog pristupa zasnovanog na riziku. Najmanje 75% inspekcija usmjereno je na ekonomske sektore osjetljive na sivu ekonomiju (npr. građevinarstvo, kockanje, turizam i poljoprivreda).	Ministarstvo finansija

OBLAST POLITIKE 2: DIGITALNA I ENERGETSKA/ZELENA TRANZICIJA							
SEKTOR 2.1: REFORME ENERGETSKOG TRŽIŠTA		SEKTOR 2.2: POLITIKA DEKARBONIZACIJE I PRIPREMA ZA MEHANIZAM ZA ODREĐIVANJE CIJENE EMISIJE UGLJENIKA		SEKTOR 2.3: PRIMJENA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE, ENERGETSKA EFIKASNOST I SMANJENJE ZAGAĐENJA VAZDUHA		SEKTOR 2.4: DIGITALIZACIJA	
Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak	Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak	Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak	Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak
Reforma 2.1.1: Potpuna implementacija paketa integracije električne energije		Reforma 2.2.1 Implementacija prioriternih politika i mjera iz Nacionalnog energetskog i klimatskog plana		Reforma 2.3.1 - Razvijanje transparentnih i konkurentnih procedura za primjenu obnovljive energije i predviđanje ulaska novih		Reforma: 2.4.1. Pokretanje sigurne širokopojasne mreže, uključujući 5G mreže	
Korak 2.1.1.1. Kompletna transpozicija paketa integracije električne energije u skladu sa zahtjevima Energetske zajednice i nastavak njegove implementacije	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.2.1.1. Vladine strukture koje imaju mandat da implementiraju i prate akcije pravedne tranzicije su operativne i usvojile su plan za sprovođenje obuka i otvaranje radnih mjesta za ljude zaposlene u rudarstvu i proizvodnji energije baziranoj na uglju.	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.3.1.1. Najava plana aukcije za naredne tri godine, u okviru kojeg će biti ponuđeno najmanje 400 MW i pokretanje prve aukcije	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.4.1.1. Usvajanje Nacionalnog plana za razvoj širokopojasne infrastrukture od strane Vlade	Ministarstvo ekonomskog razvoja

Korak 2.1.1.2. Nastavak implementacije paketa integracije električne energije od strane TSO-a i NEMO-a pridruživanjem tržištu dan-unaprijed sa EU.	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.2.1.2. Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača usklađen sa ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine stupio je na snagu	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Reforma 2.3.2 - Implementacija Direktive o obnovljivoj energiji (dozvole, garancije porijekla, prozumeri)		Korak 2.4.1.2. Usklađenost sa Aktom o gigabitnoj infrastrukturi: zakonodavstvo (primarno i sekundarno) za uspostavljanje sigurnog informacionog sistema	Ministarstvo ekonomskog razvoja
Korak 2.1.1.3. Završetak sprovođenja paketa integracije električne energije spajanjem unutar-dnevnog tržišta električne energije.	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.2.1.3. Kratkoročne mjere razvoja ljudskog kapitala usmjerene na prekvalifikaciju i ponovno zapošljavanje u rudarskom regionu Pljevlja, završene su u skladu s planom akcije pravedne tranzicije.	Ministarstvo energetike i rudarstva			Korak 2.3.2.1. Usvajanje zakonodavstva u skladu sa Direktivom o obnovljivoj energiji (RED II) uključujući regulatorni okvir za prozumeru i pojednostavljenje procedura za izdavanje dozvola (npr. određivanje jedne kontakt tačke).	Ministarstvo energetike i rudarstva
Reforma 2.1.2. - Postepeno prilagodavanje tarifa nivoima povraćaja troškova praćeno mjerama energetske siromaštva		Korak 2.2.1.4. 100 osoba, od kojih je 15% žena, prekvalifikovano je u okviru (pilot) akcionog plana na osnovu podataka dostupnih u decembru 2024. godine	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.3.2.2. Operacionalizacija sistema garancija porijekla	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.4.1.4. Bezbjedna širokopojasna infrastruktura i postavljanje mreže u ruralnim oblastima	Ministarstvo ekonomskog razvoja
Korak 2.1.2.1. Postepeno ukidanje javne intervencije u postavljanju cijena za snadbijevanje električnom	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.2.1.5. Uspostavljanje centra za obuku i šeme za prekvalifikaciju i ponovno zapošljavanje,	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.3.2.3. Jedna od energetskih zajednica uspostavljena i operativna	Ministarstvo energetike i rudarstva	Reforma 2.4.2. Elektronski potpis i uvođenje novčanika digitalnog identiteta	

energijom u skladu s članom 5 Direktive 2019/944 o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije		fokusiranog na sprovođenje sveobuhvatnog programa kao i na druge poslove u industriji ili uslužnim djelatnostima					
Korak 2.1.2.2. Sprovođenje mjera usmjerenih na zaštitu energetski siromašnih i ranjivih potrošača, uključujući razvoj metodologije za definisanje grupa energetski siromašnih grupa i alata za praćenje	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.2.1.6. Sprovođenje sveobuhvatnog programa za renoviranje javnih i privatnih zgrada u rudarskom regionu Pljevlja, koji nudi finansijska rješenja za energetsku efikasnost i zamjenu fosilnih grejnih sistema	Ministarstvo energetike i rudarstva	Reforma 2.3.3 - Povećanje kapaciteta proizvodnje električne energije kroz veće korišćenje OIE i efikasnije korišćenje postojećih elektrana		Korak 2.4.2.1. Usklađenost sa odlukom EU o digitalnom identitetu	Ministarstvo javne uprave
Korak 2.1.2.3. Cijena električne energije za domaćinstva odražava tržišnu cijenu u skladu s najboljom praksom EU (npr. povezivanjem bilateralnih ugovora o snadbijevanju između proizvođača i snadbijevača električne energije sa godišnjim prosjekom cijene dan-unaprijed na tržištu) kao prioritet	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.2.1.7. 90% individualnih sistema za grijanje u javnim zgradama i 70% individualnih sistema za grijanje u privatnim zgradama prešlo je sa uglja na čistije gorivo	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.3.3.1. Najmanje 200 MW novih kapaciteta obnovljive energije (solarne i vjetroenergije) instalirano i priključeno na mrežu u skladu sa dogovorenim ciljevima u okviru Energetske zajednice	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.4.2.2. Implementacija novčanika digitalnog identiteta koji minimalno uključuje: novu Uredbu EU o digitalnom identitetu; potpisivanje i implementaciju Sporazuma o uzajamnom priznavanju povjereničkih usluga sa drugim državama Zapadnog Balkana; pridruživanje listi pouzdanih trećih zemalja EU za validaciju e-potpisa kao prvi korak ka EU ID novčaniku; učešće u	Ministarstvo javne uprave

						balkanskom novčaniku digitalnog identiteta	
		<p>Korak 2.2.1.8. Najmanje 400 osoba, od kojih je 15% žena, obučeno je u okviru programa za prekvalifikaciju i ponovno zapošljavanje, fokusiranog na sprovođenje sveobuhvatnog programa kao i na druge poslove u industriji ili uslužnim djelatnostima. Na osnovu podataka dostupnih u decembru 2024. godine</p>	<p>Ministarstvo energetike i rudarstva</p>	<p>Reforma 2.3.4: Sprovođenje zakonske regulative o energetskej efikasnosti i zagađenju vazduha</p>		<p>Korak 2.4.2.3. Potpuno uvođenje elektronskog digitalnog identiteta koji će omogućiti povezivanje sa digitalnim uslugama javne uprave (uključujući poreske, socijalne i obrazovne usluge) i puno učešće u EU novčaniku digitalnog identiteta</p>	<p>Ministarstvo javne uprave</p>
		<p>Reforma 2.2.2: Unapređenje Nacionalnog sistema za trgovinu emisijama (STE) u skladu sa EU ETS sistemom</p>		<p>Korak 2.3.4.1. Osigurati izdavanje sertifikata o energetskej performansama (u skladu sa Direktivom o energetskej performansama zgrada) i izmijeniti relevantno</p>	<p>Ministarstvo energetike i rudarstva</p>	<p>Reforma 2.4.3 Isporuka digitalnih javnih usluga prilagođenih korisniku</p>	

		zakonodavstvo kako bi se omogućilo efikasno donošenje odluka o ulaganjima u energetske efikasnosti za vlasnike domaćinstava			
Korak 2.2.2.1. Puna implementacija monitoringa, analize, verifikacije i akreditacije (MAVA).	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Korak 2.3.4.2. Dugoročna strategija renoviranja i akcioni plan usvojeni i počinju sa implementacijom kroz rekonstrukciju postojećih javnih zgrada i usklađeni su sa godišnjim ciljem od 3% za renoviranje	Ministarstvo energetike i rudarstva	Korak 2.4.3.1. Planiranje pune implementacije transakcionalnih javnih elektronskih usluga na nacionalnom i lokalnom nivou 2025-2027 usvojenih od strane Vlade (dodatno uslugama uspostavljenih do 2024); funkcionalna platforma e-uprave i inter-operabilnosti registara	Ministarstvo javne uprave
Korak 2.2.1.2. Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača usklađen sa ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. godine stupio je na snagu	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Korak 2.3.4.3. Usvajanje Strategije upravljanja kvalitetom vazduha za period 2024 -2029, uključujući izradu/ažuriranje planova kvaliteta vazduha za zone u kojima su prekoračene granične vrijednosti kvaliteta vazduha po Direktivi o smanjenju nacionalnih emisija (NEC).	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	Korak 2.4.3.2. Uvođenje dijela javnih e-usluga na osnovu plana (1. korak)	Ministarstvo javne uprave

	<p>Korak 2.3.4.4. Implementacija Uredbe o eko-dizajnu za grijaae lokalnog prostora na cvrsto gorivo kroz uspostavljanje efikasne infrastrukture za nadzor tržišta i pokretanje šeme zamjene za grijanje domaćinstava</p>	<p>Ministarstvo energetike i rudarstva</p>	<p>Korak 2.4.3.3. Usklađenost zakonodavstva sa Direktivom o otvorenim podacima</p>	<p>Ministarstvo javne uprave</p>
	<p>Korak 2.3.4.5. Povećanje godišnje stope renoviranja zgrada i osvetljenja ulica u skladu sa ciljevima dogovorenim u Energetskoj zajednici: najmanje 60.000 m² renovirano</p>	<p>Ministarstvo energetike i rudarstva</p>	<p>Korak 2.4.3.4. Uvođenje javnih e-usluga na osnovu plana (2. korak)</p>	<p>Ministarstvo javne uprave</p>
	<p>Korak 2.3.4.6. Povećanje godišnje stope renoviranja zgrada i osvetljenja ulica u skladu sa ciljevima dogovorenim u Energetskoj zajednici: najmanje 130.000 m² renovirano</p>	<p>Ministarstvo energetike i rudarstva</p>	<p>Reforma 2.4.4. Sajber bezbednost - Postavljanje sveobuhvatnog okvira za sajber otpornost (uvodenje zahjeteva NIS2 direktive i jačanje relevantnih institucija).</p>	
	<p>Korak 2.3.4.7. Povećanje godišnje stope renoviranja zgrada i osvetljenja ulica u skladu sa ciljevima dogovorenim u Energetskoj zajednici: najmanje 200.000 m² renovirano</p>	<p>Ministarstvo energetike i rudarstva</p>	<p>Korak 2.4.4.1. Usvajanje Zakona o Informacionoj bezbjednosti od strane Skupštine u potpunosti usklađenog sa NIS2 direktivom</p>	<p>Ministarstvo javne uprave</p>

--

--

<p>Korak 2.4.4.2. Okviri koji su uvedeni kroz NIS2 usklađivanje (Okvir za koordinisano otkrivanje ranjivosti, Okvir za upravljanje kriznim situacijama), su kreirani i u upotrebi</p>	Ministarstvo javne uprave
<p>Korak 2.4.4.3. Formiranje nadležnog organa i liste entiteta. Agencija za sajberbezbjednost (koja djeluje kao nadležni organ kako je definisano u NIS2) je operativna: ima dovoljan broj zaposlenih, opremljena da vrši nadzorna ovlašćenja, vrši nadzorne provjere. Lista entita u djelokrugu nacionalnog zakona usklađenog sa direktivom NIS2 je finalizovana</p>	Ministarstvo javne uprave
<p>Korak 2.4.4.4. Nacionalni i vladini CIRT-ovi su operativni u skladu sa zahtjevima NIS2 i dostižu barem status "akreditovan" na TF CSIRT Trusted Introducer-u</p>	Ministarstvo javne uprave

SEKTOR 3.1 ZAPOS LJIVOST, PODRŠKA ZA AKTIVACIJU, SOCIJALNE USLUGE		SEKTOR 3.2. OBRAZOVANJE I RAZVOJ VJEŠTINA	
Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak	Naziv reforme/koraka	Nadležno tijelo za korak
Reforma 3.1.1. Rješavanje neusklađenosti na tržištu rada kroz cjeloživotno učenje i povećavanje zapošljivosti diplomaca kroz praktičan rad, uključujući poslove u zelenoj i digitalnoj ekonomiji		Reforma 3.2.1 Ulaganje u sve nivoe obrazovanja	
Korak 3.1.1.1. Usavršavanje i prekvalifikacija radne snage. Najmanje 7% odraslih, uzrasta 25-64 (od čega okvirno 50% žena) je učestvovalo u ovakvoj vrsti obrazovanja tokom prethodnih 12 mjeseci	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.1.1. Pokrenute tenderske procedure za izgradnju ili renoviranje škola kako bi se smanjio broj smjena u najnaseljenijim osnovnim školama sa sadašnjih 5 smjena na najviše 3 do decembra 2027	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.1.2. Rad u okviru stručnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO). Najmanje 50% diplomaca (od čega okvirno 40% žena) iz trogodišnjeg nastavnog programa za SSO ima koristi od rada (obuhvata najmanje 25% programa) kod poslodavaca tokom obrazovanja	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.1.2. Maksimalno smanjen broj smjena u prenatrpanim osnovnim školama sa trenutnih 5 na najviše 3	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.1.3. Učenje kroz rad u visokom obrazovanju: 20% visokoškolskih diplomaca (od čega okvirno 50% žena) ima značajnu korist od učenja kroz rad kod poslodavaca tokom predviđenog obrazovanja	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.1.3. Broj svršenih srednješkolaca koji upisuju studijske programe za STEM nastavničko zvanje na Univerzitetu Crne Gore povećan je između 5% do 10%	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.1.4. Upravljanje karijerom i savjetovanje: novi model za upravljanje karijerom i savjetovanje usvojen u okviru Strategije vođenja karijere i savjetovanja 2025-2030	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.1.4. 2000 obučenih nastavnika za implementaciju novog/revidiranog nastavnog plana u skladu sa Strategijom razvoja obrazovanja 2025-2035	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.1.5. 800 karijernih savjetnika u osnovnim i srednjim školama i univerzitetima obučeni su u skladu sa novim modelom	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.1.5. Inkluzija: stopa završetka završnih razreda osnovnih škola djevojčica i dječaka romske i egipćanske populacije povećana je na 90%, a završnih razreda srednjih škola povećana je na 50%, a stopa prelaska u srednju školu je povećana za 25% u poređenju sa školskom godinom 2022/2023	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Reforma 3.1.2. Povećanje učešća ženske radne snage		Reforma 3.2.2 Digitalno obrazovanje: nadogradnja koncepta i nastavnih planova i programa Digitalne akademije izvan javne uprave i sprovođenje u ukupnom društvu na organizovan i društveno inkluzivan način; sprovođenje Strategije digitalizacije obrazovnog sistema (2022-2027) i povezanih akcionih planova	

Korak 3.1.2.1. Dva programa aktivnih mjera za tržište rada koji posebno targetiraju žene se sprovode u kontekstu uvođenja revidirane metodologije koje imaju žene za ciljnu grupu, u skladu sa ESF+ zahtjevima	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	Korak 3.2.2.1. 2.000 nastavnika učestvovalo je na obukama o digitalnim kompetencijama u okviru usvojenog Okvira o digitalnim kompetencijama nastavnika	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.2.2. Pružanje kvalitetne dječije njege: Povećanje broja mjesta u javno finansiranim ustanovama za brigu o djeci širom zemlje dostupnih za djecu za 1800 novih mjesta (u skladu sa Pravilnikom standarda) podjednako za uzrast 0-3 godine i 4-6 godina	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.2.2. 7.500 (kumulativno za cio period) nastavnika/učesnika učestvovalo je na obukama o digitalnim kompetencijama po usvojenom Okviru o digitalnim kompetencijama nastavnika.	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.2.3. Povećan broj kvalifikovanog osoblja zaposlenog za brigu o djeci za 300	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija	Korak 3.2.2.3. 17% od ukupnog broja osnovnih i srednjih škola ima EdTech Hub, a 25% učenika (od kojih okvirno 50% djevojčica) ima mogućnost da ga koristi	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Reforma 3.1.3 - Reformisanje sistema socijalne i dječije zaštite radi efikasnije, efektivnije i transparentnije upotrebe javnih sredstava		Korak 3.2.2.4. 34% od ukupnog broja osnovnih i srednjih škola ima EdTech Hub, a 50% učenika (od kojih okvirno 50% djevojčica) ima mogućnost da ga koristi	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.3.1. Aktivacija korisnika materijalne podrške: Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti i prateća podzakonska akta su izmijenjeni kako bi omogućili postepeni prelazak sa korišćenja materijalne podrške na aktivaciju na tržištu rada	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	Korak 3.2.2.5. U osnovnim i srednjim školama u prosjeku postoji najmanje jedan tehnološki uređaj (laptop, desktop računar, TV, tablet) dostupan za 11 učenika	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
Korak 3.1.3.2. 500 (kumulativno) korisnika materijalne pomoći (od čega je 50% žena) je učestvovalo u aktivnim jerama tržišta rada za njihovu aktivaciju na tržištu rada tokom 2026. i 2027. godine	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga		
Korak 3.1.3.3. Uspostavljen jedinstven inkluzivni i objedinjen novčani transfer u vezi sa invaliditetom koji pokriva sva prava datog korisnika i obrađuje se putem elektronskog sistema	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije		
Korak 3.1.3.4. Identifikovan minimalni paket zagarantovanih socijalnih usluga i pristup njihovom održivom finansiranju definisan u Strategiji za deinstitucionalizaciju	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije		
Korak 3.1.3.5. Kao korak naprijed ka poboljšanom pristupu, u svakoj opštini, najmanje tri socijalne usluge od navedenih u Zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti su dostupne građanima u skladu sa njihovim potrebama (uključujući i zajedničko učešće u više opština ukoliko je potrebno). Nijedna od ovih tri ne može podržati institucionalizaciju	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije		

Korak 3.1.3.6. Sve novčane nadoknade na nacionalnom nivou koje se odnose na socijalnu i dječiju zaštitu su uspostavljene i obračunate putem nadograđenog integrisanog informacionog sistema socijalne zaštite (e-socijalno	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije
--	--

OBLAST POLITIKE 4: TEMELJNA PRAVA /VLADAVINA PRAVA											
SEKTOR 4.1: DEMOKRATIJA		SEKTOR 4.2: PRAVOSUĐE		SEKTOR 4.3: BORBA PROTIV KORUPCIJE		SEKTOR 4.4: TEMELJNA PRAVA I SLOBODA MEDIJA		SEKTOR 4.5: BORBA PROTIV ORGANIZOVANO G KRIMINALA		SEKTOR 4.6: VIZNA POLITIKA	
Naziv reformе/k oraka	Nadležn o tijelo za korak	Naziv reformе/k oraka	Nadležn o tijelo za korak	Naziv reformе/kor aka	Nadležn o tijelo za korak	Naziv reformе/korak a	Nadležn o tijelo za korak	Naziv reformе/k oraka	Nadležn o tijelo za korak	Naziv reformе/ko raka	Nadležn o tijelo za korak
<p><i>Reforma 4.1.1: Usvajanje novog, sveobuhvatnog i harmonizovanog pravnog okvira za sprovođenje izbora usvojen od strane Skupštine, u skladu sa evropskim standardima i postojećim preporukama Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS)/ Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), kao i Savjeta Evrope</i></p>		<p><i>Reforma 4.2.1: Sudstvo i tužilaštvo su nezavisni/samostalni, nepristrasni, odgovorni i djeluju sa integritetom i profesionalnošću</i></p>		<p><i>Reforma 4.3.1 Efikasno sprovođenje zakonodavstva za borbu protiv korupcije, uključujući korupciju na visokom nivou, uključujući finansijske istrage i zaplijenu i oduzimanje imovine, u skladu sa pravnom tekovinom EU, evropskim i međunarodnim standardima, uključujući preporuke misije za reviziju 2022, kao i preporuke GRECO i OSCE</i></p>		<p><i>Reforma 4.4.1. Smanjenje nivoa porodičnog nasilja u Crnoj Gori</i></p>		<p><i>Reforma 4.5.1 Unapređenje rezultata istraga, potvrđenih optužnica i pravosnažnih presuda u slučajevima organizovanog kriminala (uključujući pranje novca, sajber kriminal, krijumčarenje cigareta, oružja i droge, trgovina ljudima, uključujući slučajeve seksualne i radne eksploatacije).</i></p>		<p><i>Reforma 4.6.1. Usklađivanje vizne politike sa listom zemalja EU za koje je viza potrebna, posebno u odnosu na zemlje koje predstavljaju nezakonite migracije ili bezbjednosni rizik za EU</i></p>	

<p>Korak 4.1.1.1. Sveobuhvaatan pregled izbornog pravnog okvira, sprovođenje preporuka ODIHR-a (2023)</p>	<p>Ministarstvo pravde</p>	<p>Korak 4.2.1.1. Imenovanje predsjednika Vrhovnog suda</p>	<p>Ministarstvo pravde</p>	<p>Korak 4.3.1.1. Sprovođenje strategije/akcionog plana za borbu protiv korupcije: Testovi integriteta se kreiraju i isporučuju od strane Uprave carina i Poreske uprave – cilj je dostići najmanje 30% zaposlenih</p>	<p>Ministarstvo finansija</p>	<p>Korak 4.4.1.1. Vrhovni državni tužilac je uspostavio i prati standardne operativne procedure tužilaštva u pogledu postupanja u slučajevima seksualnog i rodno zasnovanog nasilja, u skladu sa relevantnim članovima Istanbulske konvencije o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, kao i prema Direktivi EU o zaštiti žrtava; uspostavljene su standardne operativne procedure za izricanje kazne u slučajevima seksualnog i rodno zasnovanog</p>	<p>Ministarstvo pravde</p>	<p>Korak 4.5.1.1. Povezivanje i pristup bazama podataka Uprave prihoda i carina i drugih državnih organa sa kojima Specijalno tužilaštvo saraduje</p>	<p>Specijalno državno tužilaštvo</p>	<p>Korak 4.6.1.1. Crna Gora je postigla interoperabilnost između sistema i baza podataka koji se koriste u trenutno važećem sistemu izdavanja viza</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova</p>
---	----------------------------	---	----------------------------	--	-------------------------------	--	----------------------------	---	--------------------------------------	--	--------------------------------------

						nasilja, u skladu sa novim Krivičnim zakonikom					
Korak 4.1.1.2. Izmjene i dopune Zakona o izboru predsjednika Crne Gore	Ministarstvo pravde	Korak 4.2.1.2. Izmijenjeni Ustav, u skladu sa pravnom tekovinom EU i evropskim standardima o nezavisnosti, odgovornosti, integritetu, nepristrasnosti i profesionalnosti sudstva i tužilaštva, uključujući adresiranje već	Ministarstvo pravde	Korak 4.3.1.2. Povećanje za 20% popunjavanja upražnjenih radnih mjesta – u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta – u nadležnim sudovima za borbu protiv korupcije	Ministarstvo pravde	Korak 4.4.1.2. Jedinствена база података о насиљу у породици обухвата најмање 95% случајева насиља у породици пријављених полицији или канцеларијам центара за социјални рад; Crna Gora ispunjava preporuke GREVIO/Istambulske konvencije o uspostavljanju tri krizna centra za žrtve seksualnog насиља u	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	Korak 4.5.1.2. Operativni kapaciteti se procenjuju u u dva koraka, uključujući: povećanje broja službenika u Specijalnom policijskom odjeljenju, odgovornih za oblasti krijumčarenja cigareta i pranja	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Korak 4.6.1.2. Crna Gora, u drugoj fazi, je započela rad na prikupljanju u biometrijskih podataka u skadu sa zahtjevima budućeg članstva u Šengenskoj oblasti	Ministarstvo vanjskih poslova

		postojećih preporuka Evropske komisije, mišljenja Venecijanske komisije i preporuka Grupa država Savjeta za borbu protiv korupcije (GRECO)			skladu sa standardima navedenim u konvenciji (tj. integrisane zdravstvene, pravne i psihološke usluge za žrtve)		novca; povećanje broja službenika kriminalističke policije angažovanih u borbi protiv droga na centralnom i regionalnom nivou; povećanje broja službenika kriminalističke policije angažovanih na suzbijanju krijumčarenja oružja i eksplozivnih materija; povećanje broja službenika kriminalističke policije na regionalnom nivou, koji bi bili		
--	--	--	--	--	---	--	---	--	--

državnom tužilaštvu		potvrđenih optužnica i osuda, uključujući slučajeve korupcije na visokom nivou; pokazati povećanje broja i ukupne vrijednosti zapljene, zamrzavanja i oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom; pokazati porast samostalnih finansijskih istraga			nja cigareta i pranja novca; povećanje broja službenika kriminalist ičke policije angažovan ih u borbi protiv droga na centralno m i regionalno m nivou; povećanje broja službenika kriminalist ičke policije angažovan ih na suzbijanju krijumčare nja oružja i eksplozivn ih materija; povećanje broja službenika kriminalist ičke policije na			
------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>potvrđenih optužnica i osuda, uključujući slučajeve korupcije na visokom nivou; pokazati povećanje broja i ukupne vrijednosti zapljene, zamrzavanja i oduzimanja imovinske koristi stečene krivičnim djelom; pokazati porast samostalnih finansijskih istraga</p>			<p>ja i oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalom; pokazati povećanje samostalnih finansijskih istraga</p>			
			<p>Korak 4.4.2.2. Poboljšana evidencija sudskog praćenja i pravosnažnih sudskih odluka u slučajevima diskriminacije</p>	<p>Ministarstvo za ljudska i manjinska prava</p>	<p>Korak 4.5.1.5. Pokazati sveukupno povećanje broja istraga, potvrđenih optužnica i osuda, uključujući i slučajeve korupcije</p>	<p>Ministarstvo pravde</p>	<p>Korak 4.6.1.5. Ukidanje sporazuma o slobodnom viznom režimu sa državama (najmanje jednom državom godišnje)</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova</p>

			na visokom nivou; pokazati povećanje broja i ukupne vrijednosti zapljene, zamrzavanja i oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalom; pokazati povećanje samostalnih finansijskih istraga	za koje EU zahtijeva vizu.	
		<p><i>Reforma 4.4.3. Djelotvorno sprovođenje preporuka Evropskog komiteta za prevenciju torture i nehumanog ili ponižavajućeg postupanja (CPT)</i></p>		<p>Korak 4.6.1.6. Ukidanje sporazuma o slobodnom viznom režimu sa državama (najmanje jednom državom godišnje) za koje EU</p>	<p>Ministarstvo vanjskih poslova</p>

--	--

Korak 4.4.3.1. Postupanje nadležnih organa po navodnim slučajevima zlostavljanja pritvorenih lica preko policijskih snaga i o žalbama zatvorenika	Ministarstvo pravde
Korak 4.4.3.2. Svi pritvorenici uživaju sveobuhvatan režim strukturiranih aktivnosti van ćelije (rad, zanimanje, obrazovanje, rekreacija i sport)	Ministarstvo pravde
Korak 4.4.3.3. Povećan broj ljekara opšte	Ministarstvo pravde

zahtjeva vizu.	
Korak 4.6.1.7. Uvođenje dodatnih mjera sigurnosti koje su u vezi s budućim ukidanjem sporazuma o slobodnom viznom režimu u skladu sa zahtjevima EU nakon članstva	Ministarstvo vanjskih poslova

medicine u Domu zdravlja Spuž	
Korak 4.4.3.4. Zatvor u Mojkovcu, Specijalna zatvorska bolnica, nova zatvorska prijemna kabina, Multifunkcion alni objekat za potrebe UIKS- a i Zatvor otvorenog tipa su u funkciji, renoviranje i opremanje postojećih objekata	Ministar stvo pravde
Korak 4.4.3.5. Pozitivna ocjena nakon sljedeće periodične posjete CPT-a	Ministar stvo pravde